

Pruuno ja Quito vuoden tottelevaisimmat

MONA HOKKANEN

Vuoden 1992 TOKO-Luppaus ja TOKO-koira-kilpailut ovat ratkenneet. Voittajat palkittiin sunnuntaina 4.4. Messukeskuksen kevät näyttelyn yhteydessä. Serti-malja sai ensimmäisen kiinnityksensä. Katso säännöt Koiramme-lehdestä 3 /92 ja ota osaa tämän vuoden kilpailuun.

Marja ja Quito

Marja Nenonen ja kolmevuotias SF & DK TVA, SF KVA Valkohampaan Quizmaster ovat useimmille TOKO:sta kiinnostuneille jo ennestään tuttu pari. Koirakko nousi kovaa vauhtia alokasluokasta erikoisvoittajaan, ja Quitosta tuli tottelevaisuusvalio alle kaksivuotiaana. Pari on ollut mukana maa-joukkueessa kahtena vuotena, mutta myös muita lajeja on harrastettu. Quitosta tuli käyttövalio palveluskoirien hakukokeessa ja pelastuskoirien loppukoe on suoritettu. Agilityssä on kilpailtu muutaman kerran, josta muistona on mm. joukkuekulta Helsingin seudun piirimestaruudesta.

Miten kiinnostuit koiran koulutuksesta?

– Olen ollut kiinnostunut koirien koulutuksesta jo pikkutyöstä lähtien, mutta oma koira hankittiin vasta neljä vuotta sitten. Ensimmäisenä tuli hovawarturos Jami (Sateenkaaren Indice). Sitä ennen luin paljon kirjallisuutta koirien koulutuksesta.

Nykyään Marjan laumaan kuuluu kolmen koiran lisäksi kolme kissaa. Jamin kanssa kilpaillaan voittajaluokassa ja nuorikko lina, eli kaksivuotias belgialaisnarttu Perette de la Quievre, on erikoisvoittajaluokassa. Linakaan ei ole mikään keskinkertainen koira, avoimesta luokasta on napakymppi, 200 pistettä! Luppaus-kilpailussa lina sijoittui toiseksi.

Miksi koulutat koiriasi?

– Mielestäni koiran koulutus on

Marja Nenonen ja hyvin menestyneet belgialaiset, lina ja Quito.

parasta yhdessäoloa koiran kanssa. Yhteenkuuluvuuden tunne lisääntyy, koiraan saa kontaktia ja se on hallittavissa erilaisissa tilanteissa. Koulutetun koiran kanssa on helppo ja miellyttävä olla ja liikkua erilaisissa paikoissa; se on yhteiskuntakelpoinen. Kouluttamaton koira voi usein olla rasittava. Lisäksi koiran kouluttaminen on erittäin mielenkiintoinen ja haastava harrastus. Kilpaileminen antaa lisäpontta harrastukseen.

Paljastaisitko koulutusmenetelmäsi?

– Aloitan leikkimielisen opetuksen koiran ollessa pieni pentu. Koulutan koiriani voimakkaasti motivoiden. Käytän yleensä lyhy-

tä, innostavia harjoituksia. Käytän palkkiona kehumista, leikkimistä ja riehumista. Koirat ovat yksilöitä ja palkitsemistapa on valittava koiran mukaan. Quitolla käytän usein motivointiesineenä palloa, linaan makupalat tehoavat paremmin.

Minkälainen sinun ja Qiton suhde on?

– Meidän suhde on tietynlainen kaveruussuhde, jossa minulla kuitenkin on johtajan asema.

Minkälainen Quito on luonteeltaan?

– Quito on hyvin työhaluinen koira ja se pitää voimakasta kontaktia. Työtä tehdessään se on nopea ja aktiivinen. Kotioloissa Quito on melko rauhallinen jahellydenkipeä. Se tarvitsee säännöllistä toimintaa ja aivoilleen työtä ollakseen onnellinen.

Vuoden TOKO-koira kilpailuun sai osallistua kolmella erikoisvoittajaluokan tuloksella. Marjalla ja Quitolla kaikki kolme olivat yli 300 pisteen suorituksia. Pistemääräisesti paras on Turun kansainvälisestä kokeesta saavutettu 313 pistettä, joka samalla myös oli kor-

kein Suomessa viime vuoden aikana saatu tulos. Myös Marja pitää TOKO-Luppaus ja TOKO-koira kilpailuja kannustavina ja motivoivina.

Mikä heitä yhdistää

Miten oman koiran kanssa voisi pärjätä yhtä hyvin kuin Jukka ja Marja? Kouluttajina heissä on yhteisiä piirteitä. Molemmat pitävät koiran motivointia hyvin tärkeänä asiana. He innostavat koiransa kehumalla ja leikkimällä tekemään sen mitä niiltä pyydetään. Koirien kanssa harjoitellaan vain vähän kerrallaan, mutta paljon viikossa. Mielenkiintoista on myös, että he molemmat kuvaavat suhdettaan koiraansa kaveruussuhteena. Kuitenkin heillä on johtajan asema. Tällaista johtajaa on menestyksestä päätellen mukava totella.

Makupalat kokeissa kiellettyjä

Makupaloista keskustellaan paljon TOKO-kisoissa. Hyviä perusteita sekä makupalan puolesta että sitä vastaan on olemassa. Makupala on tehokas väline koiran koulutuksessa, joskin muitakin tehokkaita keinoja on olemassa. Usein mielipiteet jakaantuvat sen mukaan, onko itse tottunut käyttämään makupalaa vai ei.

Miksi makupalat kiellettiin

TOKO-kehässä kaikille koirille pyritään antamaan yhtäläiset mahdol-

lisuudet hyvään suoritukseen. Moni narttu voisi omasta puolestaan osallistua kokeeseen myös juoksuajan kestäessä. Tuskin se muihinkin narttuja haittaisi. Monille uroksille sitä vastoin juoksuajaisen nartun mukanaolo olisi selvä häiriötekijä ja siksi niiden osallistuminen on kielletty. TOKO-kehä pyritään aina pitämään mahdollisimman puhtaana hajuista. Yhtään koiraa ei päästetä kehään tarkistamatta ja asiaton oleskelu kehässä on kielletty.

Makupalat kiellettiin, koska niitä liian usein tipahti myös maahan. Toisinaan ne jäivät seuraavan kehään tulevan koiran syötäväksi, toisinaan vuorossa oleva koira keräsi ne itse, mutta silloinkin muistoksi jäi hajujälki. Monille koirille, uroksillekin, maassa makaava makupala on vastustamattomampi houkutus kuin juoksuajainen narttu. Kokeissa sakotetaan myös muunlaisesta kehän likaamisesta. Mikäli koira tekee tarpeensa kehään, arvosanaa vähennetään riippumatta siitä, tapahtuuko se osasuorituksen aikana vai niiden välissä. Näin kaikille pyritään takaamaan samat kilpailuolosuhteet.

Mitä säännöissä sanotaan

Sääntökirjassa ei kirjaimellisesti kielletä makupalojen antamista. Usein väitellään myös muista asioista, joista sääntökirjassa ei ole selvää tulkintaa. Sääntökirja ei kuitenkaan ole ainoa arvostelussa käytettävä ohje. Tuomarit neuvottelevat sääntötulkintoista ja arvosteluohjeista jatkuvasti. Tarvittaessa ohjeita muutetaan ja muutoksista tiedotetaan kaikille tuomareille. Makupalojen syöttökielto astui voimaan toukokuussa -92. Tuomarit tiedottivat muutoksesta kokeissa. Uutta sääntökirjaa ei paineta pienten muutosten ollessa kyseessä.

Sääntökirjan tulisi olla niin selkeä, että kilpailija sitä lukemalla osaisi toimia oikein kokeissa. Siinä ei kuitenkaan voida mainita kaikkia arvosteluun vaikuttavia tekijöitä. Kirjassa ei esimerkiksi kerrota, ettei ohjaaja saa kulkea pallo kädessään seuraamis-liikkeen aikana. Jos kaikki mahdolliset virheet lueteltaisiin sääntökirjassa, kukaan ei jaksaisi sitä kantaa, saati sitten lukea.

Makupaloista voidaan olla monta mieltä. Tällä hetkellä sääntötulkinta on kuitenkin yksiselitteinen: **MAKUPALOJEN ANTAMINEN TOKO-KEHÄSSÄ ON KIELLETTYÄ.**

Jukka ja Pruuno

Vuoden TOKO-Luppaus, Liisanpirtin Pruuno El Bros, on Jukka Parkkilan ensimmäinen koira. Pruuno on vasta kolmivuotias, mutta saavutukset ovat jo nyt komeat. Luppaus-kilpailuun sai osallistua viidellä alokas- tai avoimen luokan tuloksella. Pruunon tulokset olivat kaikki avoimesta luokasta ja kaikki yhtä lukuunottamatta (188 p) yli 190 pisteen! Maksimipistemäärä näissä luokissa on 200, kerran Pruuno oli hyvin lähellä tätä ihannesuoritusta 198,5 pisteellä.

Jukka alkoi alunperin kouluttaa Pruunoa koska halusi koiran pysyvän hallinnassa. Tärkeänä hän piti myös, että koira tulee toimeen muiden koirien kanssa. Sitten toko-kärpänen pääsi puremaan, ja loppua ei näy.

Mistä sait vinkkejä koulutuksesta ja miten päätit lähteä kilpailemaan?

– Ystävälläni on palveluskoira ja käydessäni katsomassa heidän koulutustaan kiinnostuin asiasta. Kävimme peruskoulutuksessa Rottweileryhdistyksen kentällä, ja sieltä kannustettiin meitä tottelevaisuuskokeisiin.

Mikä hommassa kiinnostaa?

– Tokoilu on minun ja Pruunon yhteinen harrastus, josta tunnemme kumpikin nauttivan. Kokeissa olen myös tutustunut muihin kilpaileviin koiraihmiisiin, joiden kanssa on kiva vaihtaa ajatuksia.

Koulutus on Jukalla ja Pruunolla mukava yhdessäolon muoto. He harjoittelevat vähän joka päivä ulkoilunkin yhteydessä. Lisäksi kerran viikossa käydään vähän perusteellisimmissa treeneissä neljän

muuan kilpailevan koirakon kanssa. Sieltä saa ulkopuolista palautetta ja uusia ideoita.

Käytätkö keppiä vai porkkanaa?

– Kouluttaessani Pruunoa palkitsen sitä leikkimällä sen kanssa oikean suorituksen jälkeen. Olen pyrkinyt saamaan sen kuuntelevaiseksi, ja Pruuno on yleensä hyvin valpas. Yritän aina tehdä koulutuksesta mielenkiintoista myös Pruunolle, ja siksi leikin ja innostan sitä paljon.

Miten suhtaudut Pruunon tekemiin virheisiin?

– Koira ei ole mikään kone, joten luonnollisesti sekin joskus tekee virheitä. Pruunon tehdessä virheen, yritän selvittää mistä se johtuu. Pyrin tarvittaessa löytämään uuden opetusmenetelmän, jolla saisin Pruunolle uutta innostusta asiaan.

Kotikoira koulutettu koira on mukava. Pruuno kuulee aina jos joku tulee. Tutut se ottaa iloisesti vastaan, vieraita kohdellaan varauksellisemmin. Tutustuttuaan Pruuno on ylittä ystävää ja se pitää myös muista koirista. Tottelevainen Pruuno pääsee mukaan joka touhuun ja kesällä se pitää erityisesti uimisesta.

Miten kuvailisit sinun ja Pruunon suhdetta?

– Kyllä minä olen isäntä, mutta me olemme erittäin hyvät kaverukset.

Jukan ja Pruunon TOKO-ura on vielä aluillaan. Hyvinä saavutuksena Jukka pitää Pohjois-Hämeen kennelpiirin piirimestaruudessa saavutettua joukkuehopeaa (6 joukkuetta). – Kilpailu oli mielenkiintoinen ja jännittävä loppuun asti. Joukkuekilpailussa tulee esille

TOKO-Luppaus Pruuno ja Jukka Parkkila.

todellista tervettä kilpailuhenkeä, koko joukkueen puolesta on jännittävä.

Jukka pitää Luppaus-kilpailua oikein hyvänä ideana. Tämäntyyppiset kilpailut innostavat ihmisiä kouluttamaan koiriaan ja käymään kokeissa. Tuleville sekä jo TOKO:ssa kilpaileville Jukka toivottaa onnea ja innostusta TOKO-kentille!

Kolme kärjessä vuoden TOKO-koira kilpailussa:

1. belgian pmk. groenendael uros **SF & DK TVA, SF KVA Valkohampaan Quizmaster** Marja Nenonen, Helsinki 931 p.
2. welsh corgi pembroke narttu **SF TVA Elysion Beauty Patricia** Aulis Niemi, Saukkola 927 p.
3. labradorinnoutaja uros **SF T & JVA Aprilmist Greedy Speedy** Tapio Haapoja, Hämeenlinna 921,5 p.

Kolme kärjessä TOKO-Luppaus kilpailussa:

1. berninpaimenkoira uros **Liisanpirtin Pruuno El Bros** Jukka Parkkila, Tampere 964 p.
2. belgian pmk. groenendael narttu **Perette de la Quievre** Marja Nenonen, Helsinki 926 p.
3. shetlanninlammaskoira uros **Yasina's Black Samba** Satu Behm 922 p.